

Latweeschu Awises.

No. 13.

Zettortdeenâ 26. Merzi.

1864.

Zaunas sinuas.

Zelgawa. Pehz ta augliga lectus uhdens uppê atkal fazehlees un nu bakku plohti pa leeluppi atnahkufchi pee Zelgawas un gaidam arri malku, kas nu warreschoht nahlt par uppi. — Atnahza Zelgawâ kahds jahzneeku pulks un kahdi leeli-gabbali, kas us Leepaju effoht aigahjuschi. — Nekruhfschi, kas gaddu beidschoht nodohit, 16tâ Merzi no Zelgawas aigahjuschi us Rihgu un ar eisenbahni eeschoht tablaki. Ne fubteet tadeht teem nekahdas grahmataš fchurpu, jo ne warram tahš wairs teem nodohit.

Zaunjelgawâ taggad eetaifahs labbaka andele ar Kursesmes un Leischu linneem, tellu ahdahm ze., jo Rihgas-Dinaburgas eisenbahne Zaunjelgawâ taggad eetaifajuse kantori, kas gahda, ka prezzi no Zaunjelgawas teescham warr nowest us eisenbahnes stazioni winapufs Daugawai Strihwermuischâ (Römershof); arri eisenbahnes waldischana us 26 gaddem isihrejuse pahrzelschannu pahz Daugawu, un schossejas zellu taifajuse no pahrzellamas weetas lihds eisenbahnes stazionei. Kaupmanns Zukowskis usnehmis pahrzelschannu un prezzu noweschannu. Schi sinna buhs derriga Kursesmes augfchgalteefschcem.

Rihgâ rahtsklunga Krögera nammâ, treschâ tahschâ, 13tâ Merzi pufschdeenâs laikâ atnahzis jauns zilweks prafta, woi klungs mahjâs. Dsirdesis, ka ne effoht mahjâs, aiseet. Nu atnahlt 2 labbi isgehrbti jauni zilwekt un fakta, teem effoht nohtiga

grahmata janodohd. Tikko meita eelaiduse, weens pazelt leelu nast un drauda to nokaut, ja brehffchoht. Meita eekleedsahs un atskreen 60 gaddus wezza spihsmanne. Slepławi abbas faseen un nu uslausch flayjus un islaupa wiffas drechbes, weschu, sudraba leetas un panemm fastiti ar naudâs papihreem, un 50 sudrab. rubl., kas wezzai spihsmannei peederrejuschî. No beedreem, kas ahra stahwejuschi apstianoti aishbeguschî nu zittas leetas gan atstahjuschi, bet tahš dahgakahs nu naudû panehmuschî lihds. Tad ta drohschi grehzi-neeki! Bet redsi, swehtais, taifnais Deems debbesis bijs un buhs muhschigi. Poltzejai isdeweess pehz tahdahm deenahm schohs beslaunigus laupitajus sakert. Tas, kas draudejis meitu nokaut, effoht tahds meissteris, kas jan pahri reises kriminal-teefâs bijs. Nu pilnu mehru gan dabbuhs.

Besterburga. Lihds schim pehz likkumeem muhsu juhmallas gubernementis itt wiffahm meitahm, kas krohna un pilfatu meitu-scholâs, bij ja mahzahs Kreewu walloda. Taggad Keisers schebliigi nowehlejis, ka tahš meitas, kas ne grihbhoht schinnis scholâs Kreewu wallodu mahzitees, warroht atswabbinahit no schihš mahzischannahs; arri tiklai tahdahm effoht jataifâ eksamens Kreewu wallodâ, kas grihbhoht ka gubernantes (scholmeistereenes) pehzal zittas mahzist Kreewu wallodâ.

Besterburgas „Zawalidu Awises“ rakita, ka 1863schu gaddu fahchoht Kreewu Keiseram effoht bijuschî 812 tuhft. saldatu un ka Pohlû dumpja labbad nekruhfschi bij janemm un ka schiini gaddâ

effoht 1 millj. 135 tuhft. saldatu pa wiffu Kreemu-semmi.

Mafkawas leelä pilfatä taggad dšihwo 351 tuhft. zilweku un stary scheem 175 tuhft. (tik ne pufse) effoht no semneeku kahrtas.

Mafkawas jauno Luttera General-Superdentu, libdšchinnigu Koddaweres mahzitaju Karlblomu, 16tä Webruari eeweddufchi sawä jaunä ammatä un par Mafkawas Konsistoriuma wihze-presidentu. Ap-palsch winna stahw wiffas tabs Luttera draudses, kas us rihta pufsi un kas leelä Sibiria. Lai tas Kungs scho sawu kalpu gaismo un fwehti sawä greubtä ammatä.

Orenburgas gubernementi kahdi 300 laupitaji no Kokandeescheem, no Widdus-Asias rohbeschahm, bij eelaufuschees Kreewu Kirgischu semme, to islaupijufchi un leelu pulku lohpu aisdannufchi. Apfünnoti tuhda 40 Kasaki un Kirgischu teem dšinnufchees palkat, 3 stundas ar teem kahwufchees, tohs uswarrejufchi un aisdannufchi. 2 Kreewi noschauti un 3 fashauti.

No **Pohlufemmes** taggad paldeews Deewam mas fo dšird, kaut gan Pohli fohlijufchees pawaffarä atkal sahkt ar leelu spehku. Dumpineeku spehks leekahs buht beigts un winnu zelli tohp wakteti mallu malläs. Schinnis deenäs atkal atnahjis un Keisera waldischanai pats padewees kahds leels dumpineeku waddons, palkawneeks Nembails, jo redsejis, ka wiffa prettintureschanahs welta. — Berlinē polizeja faherufe 5 Pohlus. Schee effoht no teem besdeewigeem sagleem, kas pohrnaja gaddä no Warschawas bankas issaggufchi tohs 3 millionus rubl. naudas-papibru. Gribbejufchi pahrhoht kahdu no scheem sagteem naudas-papibreem. Nu dabbuhs saglu algu. —

Wahzsemme. Enlantes ministeri tik ilgi darbojufchees, kamehr teem tomehr effoht isdewees zittas waldischanas us fo lohziht, ka apfohlijufchees suhtihht weetneekus us Londoni, tur tee lai farunnajahs un spreesch, kà lai nu paleek ar Dahnu karru un ar Slehswigas-Olsteines-Lauenburgas semnehm. Gist-reikeris effoht pats pirmais bijis, kas fohlijis nahkt; jo Italia draude ar karru un Ungwei un Pohli Galizia arri sawaldami ar spehku. Pruhjis pehjak arri fohlijees suhtihht, bet abbi teikufchi, ka tiklai tad nahkschoht, ja ne praiffa, ka papreesch pameers jafaderr un ka tadehl karsch ar Dahneem effoht ja-aplawe. Gribboht gan abbi turretoes pee Londones protokolla, kas Dahneem par labbu spreedis, bet no karru taggad ne warroht atkahptees. Dahnis turprettim stipri ween turrejees prett Enlantes padohmu teikdams, ka ne nahkschoht Londonē farunnatees, ja eenaidneeki ne iseet no winna semmes un ja ne paleekoht itt wijs kà bijis, pirms karsch cesahzees. Tomehr leelee waldis-

neeki Dahneem taggad tik ilgi usstahjufchees, kamehr nu arri effoht fohlijis sawu weetneeku 31mä Merzi Londonē nosuhtihht. Dahni allasch bijufchi gudri, duhschigi, pastahwigi, kas pee sawa prakta paleek un turrehhs libds beidiamam un libds schim tam gan isdewees leelai Wahzsemmei par spihiti un flahdi sawu praktu isdarriht. Tä tas bijis tai karrä ar Wahzsemmi 1848-50 gaddä un ar Londones protokolla faraktischanu 1852 gaddä. Redsehs kà nu ees — warbuht täpat — jo tä rahdahs, ka leelee waldisneeki turrehhs us Dahnu walts pufsi un tadehl Wahzsemmes bundestags, kas eet par Slehswigas-Olsteines atswabbinafchanu no Dahneem un par erzogu Bri-driki VIII., mas panahks. Kreewu un Sweedru waldischana arri effoht fohlijuse us Londoni suhtihht — un falka ir Napoleons, kas libds schim to nebuht ne effoht gribbejis un teijis, ka tad tiklai warroht sawu weetneeku suhtihht, kad Wahzsemmes bundestags gribboht täpat darriht. Tad nu ir Wahzsemmes bundestagu taggad usluhgufchi, lai ir sawu weetneeku 31mä Merzi nosuhtihht Londonē. Schinnis deenäs dširdehs, woi scho luhgschanu klausihhs.

Sweedri pa tam taisa karru-spehku gattawu, ka Dahneem warroht eet palihgä, ja isdewigs laiks. Arri Italia us Gistreikeru rohbeschu pufsi fatajisa wiffu tä, itt kà gribbedama pawaffarä sahkt karru ar Gist-reikeri un ir schis Wenezia fahrabi leelu karru-spehku; bet ne tizzam, ka tur kas buhs un warr notikt, ja Napoleons papreesch ne apfohlijees Italiai eet palihgä un ja schis to karru ne grihb. Bet nu Napoleons stahw kluffu un rahda meera praktu; tomehr Gistreikeris ne warr leelaku karru-spehku suhtihht prett Dahneem, jo tam tas jaturr pee Italia's rohbeschahm. Tadehl Pruhsim ween gan paliks tas leelakais darbs schi karrä un Pruhjis pateiks Deewam, kad to tik ahtri warretu nobeigt.

Gistreikeri Zitlantē us seemeka pufsi Dahneem wairs ne dsennahs palkat, bet gahjufchi atpalkat us Wriderizias stipro pilfatu, jo Dahnu masais karru-spehks ermettees pee juheas kahdä stipri apzeetinätä pufšallä, fo eenaidneeki ne spehjoht panemt. Wrideriziu wairs ne bombardeerejoht, jo ar to pilfatam mas spehjoht padarriht; tadehl scho pilfatu taggad tiklai aplenzejufchi. Pee Dippeles fkanstehm, Mhes fallas preefchä, turprettim ar wiffu spehku nu darbojahs schihs warrenas weetas ahtri gribbedami panemt un tur nu laujahs fkanstu preefchä ilkaturu deenu. Pruhjschi eetaifjufchi tuwu klahht aplehgerefchanas grahwjus, gangus un batterijas, tur eelikkufchi sawus maktigus jaunäs mohdes leelus-gabbalus, ar kurreem lahgu lahghm mehrti trahpijoht un leelu pohstu eenaidneekem darroht. Ar teem zerre Dahnu fkanstes, fo schee deenu

un nakti atkal islahpa (un tur wehl jaunas fkanstes peetaifa), nopobstibt un tad ar sturmi tahs panent un tad dohteos uf Altes fallu, tur Dahnu spehls stahw. Ja Londoné ne isdohdabs pameeru jeb meeru ahtri faderrecht stary eenaidneekem, tad pee Dyppeles gan affinsstraumes tezzehs, jo tur irr leels pohsta darbs strahdajams. — Taggad pats Dahnu fehnusch atnahzis Altes fallu un fawus karra-wihrus eedrohschins, kas gan duhschigi turrahs, bet lihds schim arween wehl fakauti tappusch.

Dyppeles fkanstu preekschâ atkal 17tâ Merzi neganti fahwuschees. Pruhfchi patlabban gribbedami beigt semmê ecrakt weetas, tur drohschaki warr stahweht — Dahni ar wisseem fkanstu leeceem-gabbaleem fahfusch schaut ar kartetscheem un uggunigahm lohdehm un arri Dahnu ftrehneeki isgahjusch un Pruhfcheem uskrittusch. Nu breefmigi fahwuschees gan ar schauschanu, gan ar bajonetti, gan ar plintes resgallu un pa brihscham Dahneem, pa brihscham Pruhfcheem wirsrohka bijuse, komehr beidscht Pruhfchi Dahnus uwarrejusch un atdsinnusch atpakkal eeksch fkanstehm. 9 Pruhfchu wirsneeki un kahdi 53 saldati fakauti, 14 nekauti, 53 Dahni fakerti — bet wehl naw skaidras sinnas. Arri Dahnu karra-kuggis palihdejis schaut, bet 4 leelas Pruhfchu lohdes kuggi tâ trahpijuschas, ka kuggis aisbehdsis.

Seemel-Amerika fawu lihdsfchinnigu karraleeklungu atklaidis un generalu Grantu zehlis par karraleeklungu. Schis ar wissu spehku atkal gribboht karoht un prassoht, lai tam atkal 200 tuhst. nekruhshus dohd.

Italia. Garibaldis no fawas masas Kapreras fallas taggad nogahjis. Malta (Euleru fallâ pee Sizilia) un no turrenes eeschoht uf Londoni. Salka, ka tur winnu usnenischoht ar leelahm gohda parahdschanahm. Zitti ne gribb tizzeht, ka uf Londoni eeschoht, bet falka, ka dohmajoht uf nelectibu.

— 3.

Iggauusemmê effoht schogadd tik dauds wilku bijusch, ka jenn wehl ne effoht redsehts. Dauds reis pawissam fawadi willi ar spizzeem deggunneem mannti; tee laikam buhs fweeschineeki. Zitti falka, ka effoht eereisojusch no Pohleem, zaur dumpi no mescheem isdennati. (?) *) Daschu reis bijis zilwekem no winneem jabehg.

J. K.

No trihs Patweeschî peedfihwojuschî jubrà.

Ap Wikketeem isgahjuschu ruddeni trihs wihri no Salkas-Appes muishas Smilteneeku mahjahm ar labbu prahwu laiwu; braufuschî uf Leepaju pahredoht fawus kartupelus, linn'fehllu, ir zittu labbibu. Wahrdischee: Jannis Baumannis, wezs firmgalwis, seewas wihrê; schi dehls, Martinsch, puifis paschâ seedulaikâ; treschais: Zahnis Usaris, jauns seewas wihrê. Pirmdeenas rihtu isgahjuschî no Salkas ohstas un drohschî laiduschees gar juhrmallu prohjam nebihdamees Semmes wehju, kas arween stipraki zehlees. Jhsâ laikâ nosfrehjuschî lihds alminu raggam (Steinort). Tê nelaimê klaht. Tê Kursemmes malla fittahs atpakkal wairahl uf deenaswidus puffi prett Leepaju. Krasta malla brauzejus wairs ne pasargajuse prett wehtras plohsfchanohs. Aplam leeli wilni laiwu sagrahbuschî, greesuschî atpakkal un dsinnuschî uf augfchu prett seemeli. Wihri gan puhlejusches zif ween warredami, gribbejuschî peektuht atkal pee mallas, fasueegt rahmu Salkas ohstu. Ne kâ! Laiwa bijuse paleela, ar irkleem ne kahdai newarrejuschî waldih, tad pawehlejusches Deewa rohkas un laiduschees, tur wilni un wehtra dsinnuschî. Weenu buru, leelo, no-nehmuschî, spizz-sehgele palilluse, wezzais sehdejis pee stuhra, jaunee diwi fmehluschî weenu gallu uhdeni, to rulli pa wirsu gabfuschî eekschâ ar tahdu spehku, ka tik to wihri nau isfalloki no laiwias ahra. Deewir tu nedohdi tahdas breefmas! Ap (tahs paschas pirmdeenas) launaga laiku Kursemmes malla azzim pasuduse. Nu nekâ wairs, ne kâ appalschâ uhdens, augschâ debbes. Appalschâ nahwes breefmas, bet augschâ wehl tas schelligais Deews. To luhguschees, lai glabbj. Pascheem spehls fahzis gurt, lihds wehderam stahroht aukâ uhdeni, eeksch bailehm ne ka ne chdoht ne dseroht. Pawaklarê eeraudfijuschî kuggi, tas irr gahjis ar wehju arri uf seemeli, bet Deewamschehl bijis appalschâ, nau nomannijis muhsu trihs wihrus. Sakla drahnas peefehjuschî pee irktu galleem par plaggu, par behdu fihmi. Sankuschî gan, bet wehtras kausfchana pahwarrejuse, kuggis aigahjis prohjam, schee palikfuschî weeni jubras tuffneschôs, — bet tafschu ne weeni, Deews irr arri palizzis winneem zetturtais, un usturrejis dsihwibas spehkus, ka warrejuschî zihnitees zauru nakti ar teem uhdeneem, kas gribbejuschî apriht.

Dhrdeenas rihtu atkal eeraudfijuschî kuggi; paldeews Deewam tas ir nahzis preetim; paldeews Deewam, tas nomannijis to behdu plaggu un taifahs uf glahbschanu. Bet wehl bailes! Kâ muhsu wihri pee kugga gribb peemostees, tâ leels rullis panemm laiwu

*) Ja buhtu no Pohfufemmes amakfuschî, tad gan Leifchâs, Kursemmê un Widemmê, bet ne Iggauusemmê buhtu pawreefch mannti. Jo stary Polku un stary Iggauusemmê irr leela Leifschu, tad Kursemme, tad Widemme un tad illai irr Iggauusemmê rohbeschas.

— 3.

un nofweesch ar weenu sweedeenu kahdu pahri fints fohlu kuggim garram ta ka reeksta tschaumalu. Bet kuggineeem bijuse labba firds, greefufchi apfahrt wiffu famu leelo kuggi peedfannufchees pee laiwinas, nomettufchi wirwi, zehufufchi, willufufchi wihrus augfcham, nogurrufchus puffedufchus. Laimu newarrejuufchi faturreht, weena azzumirkli ta bijuse aifrauta un Deews fann kahda krafta ta buhs fadraggata! —

Nu muhsu wihreem labbi bijis, nu schaweti, filditi, ar faufahm drabnahm apgehrbt, ebdinati, dsirdinati. Kuggineeki bijufchi Wahzeefchi no Oldenburgas, nahufufchi taggad no Ribgas ar linneem, gohdigi zilweki. Tee nu wedduschi muhsu wihrus prohjam, jo fannams, to wihru labbad winni pee Kursemmes mallas ne warrefufchi greeftees nei famu zellu laweht. Ta wedduschi prohjam pahri par wiffu Leepajas jubru. Brauzeens zaur nelabbu wehju nemas neideweess. Wairahf par puffedufchus nedelas braufufchi lihlfumu lihlfumem, lihlf atfneegufchi Dahnemarkas (Dahnu semmes) pilfahfu Gfingehre. Ta bija pirna eefchana pee mallas. Preefch tam gan bija wehtras dehl apftahjufchees ie pee Prufufchu obftas Swinemindes, ie pee Dahnu lehnina pilfahfu Kopenagenes, brauzohf arri bij redfejuufchi augftus baltus Nigenes frehts kalnus, bet neweens nebija no kugga pee semmes gahjis. Pee Gfingehres Leepajas jubra beidsahs. Schours jubras zeffch Dahnemarku fchfir no Sweedru semmes, fo ar azzim warr fklaidri eerandufht. Wianpuff Gfingehres zitta jubra fahfahs, fur jabrauz pahri, kad gribb uf Galanti no-eet. Gfingehre muhsu trihs wihri atdohti Kreewufemmes konsulam, kam ufwehlehts par Kreewu walfts peederrigeem fweefcha weeta fannahf un gahdohf ar padohmu un palihgu. Tas kuggu kapteine laipnigi labbas laimes teem trim atwehlejis noschloedams, ka wunsch newarrejis to Mahrtinu peelauf uf paliffchannu. Labbraht to buhtu paturrejis pa matroffi. Bet Mahrtina firds peederreja tehwasemmei un ne dohmahf ne dohmaja uf deenestu fweefchumä, bet uf mihfo dsinteni un uf pahreefchannu.

Uf kugga muhsu wihri tafufchu wehl kahda mohde warrefufchi farunnatees, zits fapratte kahdu Kreewu wahrdn, zits kahdu no Wahzu wallodas. Dahnemarka bij jastahw pawiffam ka furleem un mehneem. Pats konsuls latwiffkis nemahzejis. Bet iv bef wallodas zilwehts zilwela wajjadfibas iproht. Muhsu trihs wihri furtigl apfohpti, labba kohrtell eelkti, konsuls lizis klaufchenahf, ka klahjetees, wai trufhums nelahds nerohnotees. Bez ihfa laika konsuls nu winnus ftelejis uf mahju puffi, papreefch ar dampfuggi uf Kopenahgeni; fur fastahwejuufchi trihs naktis, uffkattufchees to leelo brango pilfahfu, to paschu, fur taggad tas farsch zehlees Wahzeefcheem

Schwiga. No turrenes leels prezes-dampfuggis noweddis uf Krensbergu Prufufchds; atkal leela wehtra plohffufchees un muhsu wihri bailehm wiffu nakti ne aze neaifdarriufufchi, bet kuggineeki paschi luftigi ween fingejuufchi, apraddufchi ar tahm breefmahm. Ohtru nakti jau bijufchi pee Willawas, eeffch tahs fauzamas mahres, tas ire jubras leela lanka fary Willawas, Krensberges un Gfbinas.

Krensberge atkal Kreewu konsuls par muhsu wihreem fannajis, wiffu wajjadfibu pats ailmalfajis un apgahdajis un winnus ar kuggu noftellejis uf Klaipehdu. No Klaipehdas ar puhrmanni Pehtereiti braufufchi uf Leepaju, beidsamu gabbalu uf mahjahm pahrftaigajufchi kahjahm un teem fawejeem negaidohf ufbruffufchi ka no kappu zehufufchees. Wandrihs fchetras nedelas pa pasauli bij klidufufchi. 30ta Septemeri no Sakfas bij ifgahjufchi, 26ta Oktoberi pahrnahza. Warr rehlinahf kahdas diwifimf juhdses, fo ifftaigajufchi. Deews tahs preeka affaras buhs redsejis un to firds-pateizibu fchchligi fanehmis, fo tee ifglahbtee un winna peederrigeem winnam buhs atdewufchi. Teefcham wunsch ire tas Kungs, kas wehtru un jubru fpehi kluffinahf un kas no nahwes walgeem zilwehka dschwibu paglahbi, kas behdas un bailes eegahfch, bet atkal ar fchchligu rohku ifzell, un uf wiffu wihri wehlejahs, lai launas un labbas deenas teem, kas winnu mihle, par labbu nahf. A. Bielenstein.

Grahmata, kas atfuhfita pee Schulza mahjitaja 15ta Merzi.

Rekrufufchu nodohfchana un eedalliffchana pee pulkeem.

Paldeews tam fchchligam Deewam, nu atkal tas laiks no 1ma Nowembera lihlf 1mu Dezemberi ifgahjufcha gadda ire pogahjis, furru tehwi un mahres, wezzi un jauni par behdu laiku nofauz, un kas dascham labbam no juns affaras if azzim ifspeedis un firdis apgruhfinajis. Scho behdu laiku neween Widsemme un Kursemme, bet wiffa platta Kreewufemme nofauz par rekrufufchu laiku, tadohf ka tas pats tahs semmes dehlus uffauz farra-deenosta (faldatds) eet. Bet ta Kunga wahrdem pallanfudami: „dohdeef Keiferam, kas Keiferam peeder“, un to wehra lildami, ka zaur rekrufufchu nemfchannu wiffai walftibai leels labbums noteef, jo faldati ire tahs walftibas fargi, meh fcho laiku arri par preeka- un fwehtibas-laiku warram nofaukt. Kad nu arridsan no tewis, muhsu zeenita un dahrgi mihlota Widsemme, dauf dehl farradeenosta ire nogahjufchi, tad meh kahdi no teem nodohfcheem rekrufufcheem tewim, ka muhsu firdemilota

mahtei, gribbam ihfäs wahrdds isteift, kahda muhsu nodohschana no pat rekrufschu nodohschanas kommissijas lihds eedallifchanai pee pulkeem irr bijusi. Sirdsmihli tehwi un mahtes, brahli un mahfas, raddi, draugi un pasihstami! tadeht nahzeet mums lihds un pawaddait muhs no pat rekrufschu nodohschanas-namma lihds pat eedallifchanai pee pulkeem.

Bij 20ta Novembera deena 1863 gadda, kurrä diwipazmit walstis ussouza sawus rekrufschus pee rekrufschu nodohschanas Kommissijas Zehsu pilsehta nodohht. Zehsis eebraufschu, meh's no walstis teefas-wihreem tiklam us rekrufschu nodohschanas-nammu nowesti, kur mums lihds pulstiens 11 preefsch puse-deenas bij jagaida, lihds kamehr Kommissijas leelkungi un skrihweri bij fapulsejuschees. Kad wissi leelkungi un skrihweri bij sanahkufchi, tiklam meh's pa weenam, til ar krellu muggurä, tai teefas istabä eefschä laifti. Schini istabä bij galbs, apklahts ar farkanu dekki, us kurrä bij uszels teefas-galda ehrglis. Augschpufs galda gallam sehdeja Kommissijas preefschneeks Grafchumuischas leelkungs von Kahlen, winnam pa freisu pufsi lihdsaks majors von Totschinäktis un daktera leelkungs von Brückner, pa labbu pufsi sehdeja Zehsu pilsehtas rahts-kungs Lukaschewiz un weens teefas skrihweris. Teefas istabä eenahkufschem, wezs saldats rekrufscham keelku par galwu nowille, wiuna mugguru dakteram greese, kas tad scho lihds ar majoru apskattija, un ja par wesselu, derrigu un wiffadi labbu atradde, tad peenehme un appofsch mehra likka. Tahdi, kas par nederrigeem us mahju tikke atlaifti, isgahje smeedamees no teefas istabas, bek tee, kurrei par derrigeem bij peenenti, greefahs raudadami preefsch-kambari, kur saldati winneem garruma mehrunnumuri woi us swahrkeem, woi arri us westehm usschuë; bij wals tschetrkantigs ahdas gabbalinsch. Matti rekrufschem par usscherschanu no teem, kas Walkas Kommissija bij nenti, ne tikke apgreesti, jo pehdejeem bij matti gluschi ihfi apgreesti. Tik lihds ka wiffas walstis rekrufschu bij nodohht, meh's us basnizu gahjam swehrecht, ka meh's sawam augstam Run-gam un Keiseram un wiffai walstibai lihds pehdigai affins lahfei ustizzigi gribbam kalpohht. Basnizä eegahjuschi, fastahjamees wiffi, 24 rekrufschu, apfahrt altari un dseedajam diwas perschas no tabs dseefmas: „Jesus, nahzi Tu, Man par palihgu;“ pehz tam turreja mahzitais von Holst stänigu pecluhgschanu, un tad likke mums swehrecht; pehz swehreschanas dseedajam atkal to pehdigu perschu no tabs paschas dseefmas, un swehtu lahgschanu noskattijuschu, ar Märöna swehtifchanas wahdeem noswehtiti un atlaifti, meh's no basnizas us kasarmehm aigahjam. Daschi, kurreem

wezzaki woi brahli bij lihds nahkufchi, gahja tohs wehl pawaddiht.

Scheit Zehsu pilfatä meh's nodihwojam diwas nedelas, kamehr wiffi muhsu deenesla papibri tappa saraktiti un tad 4ta Dezemberä deenä 109 rekrufschu, ar musihki lihds Kalnamuischai pawadditi, no Zehsim us Mihgu nogahsam, kur atkal lihds 3schu Janwara deenu palikkam. Pohli dahrga un peeminä leekama bij mums trescha deena pehz jauna gadda, jo mums bij jafschirrahs no muhsu dsimtones, bij ja-astahj tehwasemme un wezzaku dshwolkis, bij jafschirrahs no wisseem mihteem peederrigeem un bij ja-eet tahlu tahlu us swejchu semmi! Tai nu gan wezzaki, brahli un mahfas wairs klastu ne bij, tad tomehr mums pehdigas pateizibas un beidsamais ardeewu bij jadohd. Nu, ka gan to darrijat? tu praffisi, dahrga Widsemme. — Meh's, 500 rekrufschu, starp kurreem 35 Latweefchi un 40 Jggauni bij, tee zitti Kreewu laudis no Kostromas gubernementes, fastahjamees il pa diwi garrä rindä pee Zehkaba kappeem, no kurrenes meh's tad sawu zekku pa leelu Aleksandera celu tahkati usnehmam, wadditi no praportschika Tschomira un 12 spehledameem musikanteem lihds Jalgawas ahrpilsatai; schë, stahwedami winnpuhs Daugawas, meh's wehl reis atskattijamees us tewi, sawu mihtotu, dahrgu Widsemmi, un usdeedajam to Kreewu tautas dseefmu: „Deews fargi Keiseru,“ t. i. katra tauta sawä wallodä; dseefmu beiguschu dseedahht meh's tewim labbu laimi un firsnigu ardeewu wehlejam trihs reis wiffi weenä muttë kleegdami: Urrah, urrah, urrah! un tad greefamees atkal us Leepajas pufsi, kur mums bij janocet. Lihds Leepajai meh's peezpadsmit deenas fagahjam, t. i. lihds 18tu Janwara deenu. Leepajas pilfats irr Kurfemme pee paschas juhmallas, 80 werstes no Bruhschu rohbeschahm. Nakti pahrgullejuschi meh's ohträ rihtä gluschi agri pulstien 7nds tiklam weenä kasarmë, kur mums wisseem gluschi plikkeem bij ja-afgehrjahs preefsch passawneefa, trim majoreem, wairak wirsneefem un diweem dakterem, kas muhs apskattija, woi wiffi wesseli; kas bij fastlimmufchi, tikke lasaretë celikti, tee wesselle pulkds isdalliti. Meh's 11 Latweefchi tiklam eedalliti Tschepates kahjineelu pulkâ, 3schä bataillonä 10tä rohta, no kurreem weens par pelscheri, ohtris par rohtas skrihweri tikke israudsihts. Tai tu ihsti skaidri sinnatu, kas weens pulks, bataillons un rohta irr, tad tewim tahdä wihfë gribbam isskaidroht: weenä pulkâ irr trihs bataillon, katra bataillonä peegas rohtas un katra rohtä 250 saldati, ta ka taggad Leepajä un winnas apgabbalä lihds Bruhschu rohbeschahm pawiffam 3 tuhft. 750 saldati stahw. Woi muhsu pulkam wehl scheit ilgi palifschana buhs, naw skaidri sinnam. Ja tas schegli-

gais Deew's muhs no farra-breesmahm pasargahs, tad ir muhsu dshwoschana buhs pastahwigaka. Af dahrga Widsemme, peesauz arri tu to Wisaugstaku, kam ta warra irr semmei farra jeb meeru doht, ka Das pat's lihds ar jauku pawassaru farra trohksni no-wehrstu un saldu meeru subtitu, tad ir tu warrbuht atkal daschu no taweem dehleem dabbutu waigu wai-gam redseht.

Pehdigi nu muhsu firdemihli wezzaki, mehs juhs wehl firnigi luhdsam, peedohdeet mums wisseem no firds tohs greklus, ar kurreem mehs prett jums dauds-fahrtigi effam noseeguschees; swehtijeet muhs no jauna ar juhsu wezzaku swehtibu. Ja buhs juhsu swehtiba muhs uf muhsu gruhta zetta pawaddijuse, tad tee-scham muhsu zetsch mums laimigs isdohsees, ja paschäs nahwes breefnäs mehs warresim meerigi pa-dohstees Jesus Kristus rohkäs, kas muhsu dwehseles til dahrgi irr atpestijis.

Juhs, lä arri muhsu mihlus braklus, mahsa, raddus, draugus un pasihstamus firnigi swejinadami un skuhpsidami, paleekam eelsch neschanbigas mihle-slibas Juhsu

Leepaja,
tal 21mä Webruari 1864 gaddä.

Widsemmes dehli,
weenpadsmit rekruschsi.

Laika praweeschi.

„Drihs buhs breefniga wehtra,“ admirals Pizroi sinnu laide ar telegrawi 1mä Dezemberi no Londones uf wissahm juhrmallahm, tur atkal tappa sihmes dohtas un fuggineeki un sweijneeki warreja no flahdes issargatees. Wahzu wallodä irr kalendere, to par simtu gaddu kalenteri fauz; schai kalenderet irr pee daudseem slihta flawa, bet winna patte naw wis til slihta. Kä tas nahlahs, ka uf winnas laika norahdischanu laut zil nezil ware pakautees, to taggad ar ihseem wahrdeem gibbu isteikt. Pee laika nosihmeschanas tas leelakais palihgs irr barometers (glahse kas laiku rahda), bet kad uf winnu ween palaischahs, tad tas daschu reis mehds peekrahpt. Dshw'sudrabs warr stahweht uf jauku laiku, un tatschu zellahs wehtra no seemeleem; dshw'sudraba kahpschana un krischana til parahda woi gais gruhts (smags) jeb weeglis. Kad nu gais ar jeemela wehju aukstak un smaggak irr ka ar deenwische, tad dshw'sudrabs kahpj ar seemela wehju, kad schis pehz stundas laika par wehtru pahweherschahs. Kad tapehz laiku gibb pareisi nolemt, tad arri waijaga termometeri) apluhkoht; waijaga apskattihht gais dabbu, wehtras un wehjus. Dowe wissupapreetsch isgudroja

) Glahse kas Altumu jeb fallu rahda.

un Gulenderis Reid skaidri isgudroja un fuggineekeem isskaidroja, ka latras wehtras zelschanohs jau pa-preetsch warr sinnaht un schee no tabs issargatees. Uf Reida wehtras lantfahrtehm warr skaidri sinnaht, ka wehtra ne dausahs schurpu turpu, bet tiklai pa weenu starpu un uf weenu paschu pufsi. Daschäs semmēs jau irr eeriktes, kur gaisu ittin gruntigi ap-luhko un weena weeta ohtrai gaisa buhschannu sinnamu darra. Wassintonē Smitsouscha nammä laträ rihtä atrahl sinnas no wissahm walsts dallahm, kahds gais bijs, un tur tas tohp par labbaku sapraschannu ussimehts uf lantfahrtehm. No schis ussimefchanas laika pasinneji warr uf trim deenahm ittin riktigi pateikt, kahds gais buhschoht. Ja manna, ka wehtra buhs, tad wissahm juhrmallu stazionehm to apsinno. Giropä scho eerikti Ollenderi wissupapreetsch peenehma. Utrechtē tappa 1860 gaddä gaisa-apluhkoschana eerikteta un uf turren nahl sinnas no Grinitshas, Blissingenes un Mastrechtes, kahds gais tannis widdos bijs, un schi dohd atkal sinnas sawahm ohstahm, kad wehtra gaidama. Tai paschä gaddä arri Galante gaisa-apluhkoschannu eerikteja Londonē. Starp pulksten 8 un 9 atskreen ar telegrawi no Liverpooles, Zarmutes, Korfas, Valentias un wehl dauds jitteem pilsateem sinnas, lä barometers un drehgnais un fausais termometers stahw, kahds wehisch un zil stipri tas ruhsch, lä debbes israhdahs un lä mahloni kustahs. Pufedeena ap pulksten diweem un trim sinno par tahm paschahm leetahm no Amsterdames, Kopenahgenes un Lissabones. Wissas schis sinnas tohp taggad pehz kahrtas salik-tas, un kad laiks woenads, tad arri wairak naw darrams. Ja manna, ka wehtra buhs, tad no ap-luhkoschannas weetas uf wissahm juhrmallu stazionehm laisch sinnu ar telegrawi, un schis uszell tabs daschadas sihmes, lai fuggineeki un sweijneeki sinn, kas gaidams. Sprantschu un Sweedru juhrmalläs arri tahdas eeriktes, bet Wahzu juhrmalläs wehl naw.

J. R.

„Kä lehti warr reisoht.“

„Woi juhs to lungu pasihstat, kas tur stuhri til dohmigi nosehdees?“

„Winna wohts irr Johnsons un es jums gibbetu luhgt, ar winnu klastaki sa-ectees!“

„Kapehz tä?“

„Johnsona lungs dshwo no sawas gudribas un zittu lauschu nautas.“

„Bet winsch jau itt lepni apgehrbees, — til ta zeppure ne passe pee teem lepneem swahrleem!“

„Es gibbetu derreht, ka winsch atkal kahdu stikki buhs isdohmajis. Adsefim.“

Šhi farunnaschana notikka starp diweem lungeem eisenbahnes rattos un beidsahs, tad brauzoht kondukteers (rattu usraugs) eenahza un biffetes jeb simes par aismakfatu braufschanas naudu noprassija. Kondukteers pee Johnsona lunga, kas galwu pa rattu lohgu bij isbahsis, peenahzis tam lehni us plezzeem fisdams fazzija: „Kungs, dohdeet sawu biffeti.“ Johnsona kungs ne liffahs ne dsirdoht.

„Zuhfu biffeti kungs!“ prassija kondukteers diktali. Johnsons nelo ne atbildeja. Kondukteers faszuttis Johnsona lungam bischkin diktali us plezzeem fitta; bet us reisi Johnsons galwu par lohgu eeradams tihšchi zeppuri no galwas nosweeda, ta ka ratteem fkreijoht ta tablu aishwehlahs prohjam.

„Woi jums par to lohni makfa,“ usbfahwa Johnsons bahrgi, „lai juhs schē laudis nerrojat?“

Kondukteers, luhgdams lai peedohdoht, prassija biffeti.

„Ja! mellejeet biffeti,“ atteiza Johnsons. „Es to pee mannas zeppures biju peespraudis.“

„Nu, tad peedohdeet mannim,“ fazzija kondukteers. „Zuhs warrat bes biffetes braukt, jo es pee pasaudefchanas esmu wainigs.“

„Un manna zeppure?“ prassija Johnsons, „ta mannim feschī dahldeerus makfaja; biffete diwus dahldeerus makfaja un jums man wehl tšchetri dahldeeri ja-atlihdšina, zittadi — — —“

„Pagaidat kahdu brihtinu, es tuhliht nahšchu atpakkat,“ teiza kondukteers un aishgahja. Utpakkat nahsdams winsch eespeeda Johnsona lungam pahri dahldeeri rohka, un — — schis bij nu ar meeru.

Reds, mihlais lassitajs, kahdu stikli Johnsons bij isdohmajis. Tihšchi bij wezzu zeppuri uslizzis galwa, lai ne buhtu skahde to pamettoht. Un abbeem lungeem, kas pahri Johnsonu runnajušchi, bij taisniba; jo schis few atkal bij to jaunu isdohmajis. — Pahri reisi tahds stikkis warrbuht labbi isdohdahs, bet trescho reisi winsch warr par dauds flikti isdohstees. Un ta noteel gan. To israhda zetuma nammi, kas wiffi pilni un pahrpilni ar tahdeem gudrineekeem.

Adolf Alunan.

• Badohms.

Sihpoli par wistu barribu. Wahzu Awifes teel sipholi par lohti labbu wistu barribu (jeb labbaki: par lohti labbu barribu preeksch wistahm) un par dseedejamu sahli wistufaites isflaweti. Tohs wajagohht smalki sakappahht, ar milteem fajaukt un tad 2 lihds 3 reises par neddetu tahm ehsti doht. Wiffleelaku labbdarrišchanas spehku tee pee jaunahm wistahm parahdoht.

—ch—nn.

• Lihgawina.

Pehz to melbiju: „Kundhschsch raffia grabmatiu.“

Brabkinsch sawu lihgawinu
Par jubriau wifina;
Semi tai bija apschliffis
West us Ribgas pilsehtin'.

Zuhra bija til gluddina
Ta la silla speegelsiht;
Kohšcha bija lihgawina —
Balta laiwas sehgelisht.

Lihgawin' fa rohsite
Nesehd laiwas laktina,
Brahleniam jantadama
Woi wedd taisnu zeltinu.

Mihlais brahlisht es tew luhgšchu
Stiprin' mannu zerribin':
Woi gullešchu mihska weeta —
Woi ceshch juhras dibbinin'?

Ko tu baidees lihgawina
Manna juhras schubpolt';
Ar fauliti mohdinashu
Ribgas tohrmus eerandisht.

Webjinsch puhta mas' laiwinu
Pascha Ribgas mallina,
Brahlnsch sawu lihgawinu
Ujseht Ribgas tirdšina.

Lihgawina prezadama
Gerang' pulku kundšinu;
Kaislu stedi ne maldina
Pasuhd wiina pulžina.

Al tu mannu fuhru deenu,
Ko es esmu peedšhwoj's!
Es par sawu lihgawinu
Ne dohd glahsi uhdentin.

P. L—n.

• Drušinas.

Kas jan weenreis mellojis.
Tam wates netizz lehti,
Kaut arr' pehzat runnajs
Pateesibu swebti.

Wiffu, ko tu darri jel
Ta ar sinu darri,
Ka par labbu mihscham wehl
Uffatirht to warri.

• Wifšjannaka sinna.

Berline, 21. Merzi. Telegrames sinnas falka: Pruhšis nu effoht sklaidri teizis, ka Londones farunnaschanas ne turrešchotees pee Londones protokololla spreeduma no 1852 gadda, bet griboht luhkoht us Sleshwigas-Olsteines tautu. — Ja schi sinna riktigi teikuse, tad nu schi leeta taggad pawiffam zittada paliktu nekā lihds schim warreja zerreht. Londone fanahšchoht 31mā Merzi un zerre, ka ir Wahzu beedriba sawu meetneeku turpu nu fuhstischoht.

С—з.

Sluddinafchanas.

Sarkanu un baltu abbolim, thimothē seklu, pelēkas wīkles (lehzes), baltus, pelēkus un salkus sīnīaus, 6 un 2 kantiqus meeschus, linnuseklu un aušas, wīšs preefisch fehschanas pahredoht. Jelgawā leelajā eelā 1

Otto H. Günther un dehls.

Weena muišhina pee Zabilles, ar mūhru mahju, kōhta ebrbergi, sīrgu un lohpu stalli, eiju, 18 pubraweetahm labbas arramas semmes, plawu un dabrsu tohp pahredoht. Klāhtakas sīnās pee Zabilles meestina preefischneeka. 1

Wīffadas luppātas no linnu, paskulu, wīllas un bohms wīllas, kā arri wezzi māisi, swabreki, bilfas, kamsobli, un strīkli, u. t. j. pr. tohp par labbu maksu pīrkti, appafsch Ritterschaptēs Grentschu muišchas, Zanku mahjās, ne tablu no Grentschu wehja sudmallahm. 1

Janneklis, kas jau pee Deewagalda peewests un kas dahrsneeka ammatā grīb mahzitees, warr peeteiftees Waldeka muišhele appafsch Dsholmuišchas. Klāhtakas sīnās Waldek muišhā, Jelgawās tuwumā pee dahrsneeka Haine. 2

La muišhele Augustenbof

pee Kandawas ar mūhru ebku, leelu dabrsu, 32 pubraweetahm arramas semmes, 30 birkwahm seena un gannibubrihwesitibu (Serwitut) tohp no Jurgeem f. g. pahredohta jeb us arrenti dohta. Klāhtakas sīnās dabbumāmas pee Kandawas mahzitaja Bernewiza un Jelgawā leelajā eela pee adwelata kunga Kupffera. 3

Wīffadas dabrsu-fakun-sekllas irr dabbumāmas Kandawā pee kaupmanna Grīna, Talses pīskatā pee kaupmanna Jordana. To darra sīnamu Wandšenes dahrsneeks un arri galwo par labbahm seklehnu. 3

Wandšenes dahrsneeks.

Kad tas pee Krohna Zimmeres muišchas peerakstibts, atpīrkts nekruhts Willis Sanders Muzzeneeks, kas daudš gaddus Jelgawā dshwojts, nomīris, tad tohp wīffi tee, kūrreem woi mantoschanas jeb zittas peepraffischanas pee wīnna atstāhtas mantas, jeb wīnam parradā irr, — zaur scho usāizinati: kā līkumi to preefischraffa, tannī 16tā Māiji f. g., kas par īfflehschanas terminu nolīkts irr, šcheitan peeteiftees. Pehz schi termina neweenu wairs ne peenems. 3

Murumuišchas Krohna pagasta teefā, 13tā Merzi 1864.
(Nr. 250.) Peefehdetais: K. Kelpeter.
(S. W.) Teefas-schriweris: Berg.

Zaur scho sluddinafchanu darra wīffceem sīnamu, ka es sawu pehrweschanas un dekateereschanas ammatu, ar to jau 31 gaddus efnu darbojees, wehl jo prohjam strahdaju manā zittahretejā naimā, Katrīhnes eelā Nr. 9. 3

D. A. Segebrock.

Jaur Sehrenes muišchas Duhnas krohdjineeks Zahnis Dshans darra sīnamu, ka wīnam tai nakti no 22tra us 23cho Webruari f. g. no stalka krohga steddēle, sagli zaur juntu eelāndamees weenu gaischē bruhnu kēhwi, 8 gaddus wezzu, 60 rubl. wehrtu, ar baltu sībmi peerē un baltu strīhpi augšchwups nahsim, ar melnahm krehpehm un melnu aži, — īffaguschē un sebla 10 rubl. pateizibas naudas tam zilwekam, kas pee jagtas kēhwes atdabbuschanas wīnam palihdšigs buhru. 2

Wīffi tee, kam pee tabs atstāhtas mantas tabs nomīruschas Krohna Wezzumuišchas saimneezes Dahrtēs Pohkafsch, no Pohkafschu mahjam, parradu jeb zittas labbas praffischanas buhtu, tohp tamdehl usāizinati, sawas praffischanas lhdš 24tam Aprilim 1864 pee Krohna Wezzumuišchas pagasta teefas usdoht, jo wehslaki neweens wairs ne taps klāfshits, un tee ar sawahni parradu maksafchanahm ar diwifahetigu atlihdšinaschanu taps strahpeti, ja minnetā terminā ne peemeldetohs. 3

Wezzumuišchas pag.-teefas naimā, tai 16tā Merzi 1864.

(Nr. 336.) Pagasta-teefas wezzakajs: J. Tupp ing.
(S. W.) Teefas-schriweris: A. Smugge.

Wīffi tee, kam pee tabs atstāhtas mantas ta nomīruscha Krohna Reschumuišchas saimneeka Zahna Berfahna, no Berfahnu mahjam, parradu jeb zittas labbas praffischanas buhtu, tohp tamdehl usāizinati, sawas praffischanas lhdš 24tam Aprilim 1864 pee Krohna Wezzumuišchas pagasta teefas usdoht, jo wehslaki neweens wairs ne taps klāfshits, un tee ar sawahni parradu-maksafchanahm ar diwifahetigu atlihdšinaschanu taps strahpeti, ja minnetā laikā schē ne atfautohs. 3

Wezzumuišchas pag.-teefas naimā, tai 16tā Merzi 1864.

(Nr. 337.) Pagasta-teefas wezzakajs: J. Tupp ing.
(S. W.) Teefas-schriweris: A. Smugge.

Weena muišcha, Kaunas gubernementi (Reichs), pee leelēka, kas eet no Bauskas us Ponieweschu, 15 jhdšes no Mihgas, ar 200 deffetinehm arramas kweeschu semmes, 100 deffetinehm uppes plawu un ar pilnigu inventarijumu, teel no Jurgeem 1864 us 6 jeb us 12 gaddeem us renti usdohta. Muišchas semme arri diwi dakkšs cedallita, tā ka katru daku ihpafchi warr isrenteht, un tad 115 deffetihnes arramas semmes ar 60 deffetihnehm plawu, jeb 85 deffetihnes arramas semmes ar 40 deffetihnehm plawu us renti warr nemt. Abholianu us muišchas laukeem sehj jau no 1832tra gadda. Kalpu īstabus un dabrsu arri ne truhst. Kas grīb scho muišchu us arrenti nemt, tai peeteizahs Jelgawā Paleijas eelā Nr. 37 pee 3

Barona von Klopmann.

Tanni 6tā Aprilī f. g. Krohna Apfchwupes muišhā, ne tablu no Schuohres krohga pafes naimā, lohpus, sīrgus, arramas leetas un t. j. pr. wairafschlittajem preit skaidru maksu zaur uhtrupi pahredohts. 3